

Choroby tarczycy

Tarczyca to niewielki, motylkowaty gruczoł znajdujący się z przodu szyi, tuż pod krtanią. Mimo swoich niewielkich rozmiarów odgrywa ogromną rolę w organizmie – produkuje hormony (tyroksynę T4 i trójjodotyroninę T3), które regulują tempo przemiany materii, pracę serca, temperaturę ciała, a nawet nastrój i koncentrację. Choroby tarczycy należą do najczęstszych schorzeń endokrynologicznych i mogą dotyczyć osób w każdym wieku, choć zdecydowanie częściej występują u kobiet.

Najczęstsze choroby tarczycy

Choroby tarczycy można podzielić na kilka głównych grup. Pierwszą z nich są zaburzenia czynności gruczołu – niedoczynność tarczycy, czyli stan, gdy produkuje ona zbyt mało hormonów, oraz nadczynność tarczycy, gdy hormonów jest zbyt dużo. Drugą grupą są zmiany strukturalne, takie jak wole (powiększenie tarczycy) oraz guzki tarczycy, które mogą być łagodne lub – rzadziej – złośliwe. Osobną kategorię stanowią choroby autoimmunologiczne, w których układ odpornościowy błędnie atakuje własną tarczycę, jak choroba Hashimoto czy choroba Gravesa-Basedowa.

Jak objawiają się choroby tarczycy

Objawy zależą od tego, czy tarczyca pracuje za wolno, czy za szybko. Niedoczynność zwykle daje uczucie ciągłego zmęczenia, senność, przyrost masy ciała, suchość skóry, wypadanie włosów, uczucie zimna i problemy z koncentracją. Nadczynność objawia się odwrotnie – kołataniem serca, nerwowością, chudnięciem mimo dobrego apetytu, nadmierną potliwością i drżeniem rąk. Guzki tarczycy często nie dają żadnych objawów i są wykrywane przypadkowo podczas badania USG szyi lub badania lekarskiego.

Diagnostyka i leczenie

Podstawą diagnostyki jest badanie krwi oznaczające poziom TSH (hormonu przysadki sterującego pracą tarczycy), a w razie potrzeby także wolnych hormonów FT3 i FT4 oraz przeciwciał przeciw-tarczycowych. Badaniem obrazowym pierwszego wyboru jest USG tarczycy, które pozwala ocenić jej wielkość, strukturę i ewentualne zmiany ogniskowe. Leczenie zależy od rozpoznania – niedoczynność leczy się uzupełnieniem brakującego hormonu w tabletkach, nadczynność lekami hamującymi produkcję hormonów, jodem radioaktywnym lub operacją, a guzki wymagają indywidualnej oceny, czasem tylko regularnej obserwacji.

Podsumowanie

Choroby tarczycy są bardzo częste, ale w większości przypadków dobrze poddają się leczeniu, zwłaszcza gdy zostaną wykryte odpowiednio wcześnie. Jeśli zauważasz u siebie niepokojące objawy ze strony tarczycy, warto skonsultować się z lekarzem rodzinnym lub endokrynologiem i wykonać podstawowe badania kontrolne.

Ten materiał ma charakter edukacyjny i nie zastępuje konsultacji z lekarzem. W razie wątpliwości dotyczących Twojego stanu zdrowia skontaktuj się z lekarzem prowadzącym.